

Satavuotias Suomen Urheilulehti

Suomen Urheilulehden ensimmäinen numero ilmestyi maaliskuussa 1898. Lehti on Pohjoismaiden vanhin ja maailman vanhimpia yhä ilmestyviä urheilujulkaisuja. Vanhin on vuonna 1859 ilmestymisensä aloittanut englantilainen *The Sporting Life*.

Jo ennen *Suomen Urheilulehden* perustamista maassamme ilmestyi muutamia urheiluaiheisia lehtiä, mutta niiden taival päättyi ennen vuosisadan vaihdetta. Ensimmäinen yrittäjä tällä alalla oli Sporten, jonka Mikko Mexmontan ja Alexander Hintze perustivat vuonna 1881. Se ilmestyi vuoteen 1895. Ensimmäinen suomenkielinen urheilulehti oli Onni Ruuthin toimittama *Uljas*, jonka ensimmäinen numero ilmestyi huhtikuussa 1886 ja viimeinen joulukuussa 1887.

Viime vuosisadan urheilulehdet ilmestyivät yleensä kerran kuukaudessa. Liikuntaharrastuksen yleistyminen innoitti jo yli 100 vuotta sitten kolmea muutakin yrittäjää. Alex Kåhlman julkaisi *Hjulsporten*-lehteä 1895–1899. Elinkaareltaan lyhyemmiksi jäivät Anton von Alfthanin toimittama *I storm och stiltje* (10 numeroa vuonna 1897) ja Edward Mechelinin toimittama *Urheilija* (6 numeroa vuonna 1897).

Urheilun harrastus kasvoi Suomessa 100 vuotta sitten. Urheiluseuroja perustettiin, harjoituksia ja kilpailuja järjestettiin. Urheilun harrastavat kaipasivat kiihkeästi tietoja eri urheilulajeista. Päivälehdet eivät vielä paljoakaan noteeranneet urheilua. Tarvittiin urheilun erikoislehti tietoa levittämään.

Suomen Urheilulehden perusti Helsingin yliopiston voimistelulaitoksen opettaja Ivar Wilskman. Hän perusti ensimmäisen suomenkielisen voimisteluseuran Alkeisopiston Turnarit 1879 ja Ylioppilasvoimistelijat 1891. Hän perusti myös koululiikunnan yhteiselimeksi Suomen Lyseoiden Urheilijat 1899 ja maamme urheiluseurojen keskusjärjestöksi Suo-

malaisen Voimistelu- ja Urheiluliiton 1900.

Wilskman oli urheilun opettaja, johtaja, tutkija, organisaattori, perustaja ja monen asian käynnistäjä. Hän oli myös kirjoittaja, urheilulehtimies ja kirjailija. Vuonna 1897 hän oli *Urheilija*-lehden avustajana ja suunnitteli oman urheilujulkaisun perustamista, mihin ryhtyi sitten tosissaan talvella 1898.

Voimistelunopettaja Ivar Wilskman ja kaksi nuorta maisteria Albin Järvinen ja Volmari Kanninen pitivät 6. tammikuuta 1898 Wilskmanin kodissa Helsingissä neuvottelun, joka pohti urheiluaiheisen lehden perustamismahdollisuuksia. Urheilun suosio oli nopeassa kasvussa, mutta ongelmaksi koettiin mahdollisten avustajien ja kirjoittajien puute.

Ivar Wilskman perustajana

Suomen Urheilulehden perustava kokous pidettiin 15. tammikuuta 1898 Wilskmanin kotona. Tilaisuudessa olivat paikalla Wilskmanin, Järvisen ja Kannisen lisäksi Väinö Kahilainen, Ernst Lampén, A. H. Petander ja Janne Sjögren. Kokouksessa pidetyn pöytäkirjan mukaan päätettiin julkaista *Suomen Urheilulehteä* kuusi kertaa vuodessa vähintään kolmen painoarokin suuruisena. Lehdessä päätettiin käsitellä voimistelua, miekkailua, metsästystä, kynologiaa (koiraurheilua), purjehdusta, soutua, hiihtoa, luistelua, pyöräilyä, hevosurheilua ja matkailua.

Perustavassa kokouksessa kerättiin 'kolehti', jonka tuloksena saatiin ensimmäisen numeron valmistamisen alkupääoma 550 markkaa. Lehden päätoimittajaksi valittiin Ivar Wilskman. Toimitussihteerin ja taloudenhoitajan tehtävät sai hoitaakseen Väinö Kahilainen. *Suomen Urheilulehden* ensimmäinen numero ilmestyi maaliskuun puolivälissä 1898.

Suomen Urheilulehti oli ensimmäisinä vuosinaan tärkeä pioneerityön tekijä, uranuurtaja. Lehti täytettiin aluksi pääasiallisesti aatteellisilla kirjoituksilla ja eri urheiluja käsittelevillä yleisillä artikkeleilla. Vähitellen sivuille alkoi ilmestyä myös uutisia sekä Suomesta että ulkomailta, mutta lehti oli vahvasti myös aikakauskirjan luontoinen.

Ensimmäisessä numerossa Wilskman kirjoitti: "Suomen urheilijat ovat jo kauan tunteneet Suomen Urheilulehden tapanaisen aikakauslehden puutetta, lehden, joka tasapuolisesti

käsittelisi kaikkia urheilun aloja, eli siis urheilua yleensä." Samalla hän toivoi lukijoiden ymmärtävän, ettei monipuolinen tehtävä ollut suinkaan helppo toteuttaa. Saman asian ovat saaneet todeta kaikki lehden päätoimittajat kuluneiden 100 vuoden aikana.

Wilskmanin Urheilulehti pohdiskeli vakavan yhteiskunnallisesti urheilun ja voimistelun etuja ja haittoja. Se oli tärkeää ja ajankohtaista, sillä urheilulla oli siihen aikaan myös vastustajia. Lehti käsitteli myös urheilun, liikuntakasvattajien ja urheilulehdistön tehtäviä ja velvollisuuksia eli aiheita, joita myöhempien aikojen urheilulehdissä tapaa kovin harvoin.

Ensimmäisenä ilmestymisvuonna *Suomen Urheilulehden* levikki oli 370, toisena 700. Sivumäärä kasvoi jatkuvasti, samoin tilaajamäärä, joka vuonna 1901 ylitti jo 1000:n rajan.

Taloudelliset vaikeudet ovat vaivanneet *Suomen Urheilulehteä* koko sen satavuotisen historian ajan. Ensimmäisinä vuosina toimituskunta teki työtään ilmaiseksi, mutta pelkästään painatuskulujen peittäminen tuotti ongelmia. Wilskman maksoi omasta kukkarostaan lehden laskuja ja vuonna 1906 hän otti yksin vastattavakseen lehden talouden. Talous koheni sen verran, että seuraavana vuonna pystyttiin maksamaan lehden ensimmäiset kirjoituspalkkiot avustajille.

Wilskman palkkasi lehdelleen asiamiehiä, jotka hankkivat tilaajia eri puolilta Suomea. Tilaajamäärä koheni, mutta Lontoon olympiakisojen aikoihin 1908 Wilskman päätti moniin muihin tehtäviinsä vedoten luopua lehden omistuksesta ja päätoimittajan tehtävistä.

Wilskman myi lehden julkaisuoikeudet kolmelle nuorelle urheilumiehelle. Lehteä ryhtyivät tekemään päätoimittajana tunnettu urheilujohtaja Arvo Vartia, toimitussihteerinä ja taloudenhoitajana 20-vuotias Lauri "Tahko" Pihkala ja toimittajana toinen nuori ylioppilas Väinö E. Tiiri.

Lauri Pihkala uudistajana

Pihkala uudisti lehden sisältöä monipuolisemmaksi, mutta lisäsi samalla vahvassa nousussa olleen yleisurheilun osuutta lehdessä. Anni Collan toimitti lehden naisten osastoa, kunnes 1911 perusti naisille oman lehden, *Kisakentän*. Urheilulehti alkoi ilmestyä kaksi kertaa kuukaudessa, Wilskmanin aikana

oli riittänyt kerran kuukaudessa. Samalla kuitenkin kustannukset kaksinkertaistuivat ja parin vuoden kuluttua lehden talous oli konkurssikypsä. Ylioppilas Pihkala siirtyi viimeistelemaan opintojaan, mutta palasi *Suomen Urheilulehteen* veljessodan jälkeen. Hänestä tuli suomalaisen urheilun suurmies: ideanikkari, keksijä, kehittäjä, valmentaja, kouluttaja, järjestöjohtaja, filosofi, sääntöspesialisti – mutta kaiken ohessa maineikas urheilukirjoittaja, joka sai professorin arvonimen.

Vuoden 1911 alusta *Suomen Urheilulehteä* ryhtyi julkaisemaan sanomalehtikuningas, kulttuuripersoona ja *Hufvudstadsbladetin* omistaja Amos Andersson. Andersson maksoi lehden laskuja, mutta hänkin sai parissa vuodessa tappioista tarpeekseen ja syksyllä 1912 lehteä ryhtyi kustantamaan urheilumiehistä koottu Urheilijain Kustannus Oy. Sen johtokunnan puheenjohtajana oli maisteri Toivo Aro ja toimitussihteerinä lehteä toimitti Juho Halme. Arvo Vartia oli päätoimittajana vuoteen 1913, häntä seurasi Kaarlo ”Keppari” Soinio, olympiaurheilija ja urheilujohtaja. Vartia oli päätoimittaja-aikanaan SVUL:n sihteeri ja Soinio Suomen Palloliiton sihteeri, joten lehdellä oli selkeät yhteydet urheilujärjestöihin.

Vuonna 1913 *Suomen Urheilulehti* alkoi ilmestyä joka viikko. Suomalaisten menestys Tukholman olympiakisoissa 1912 sai aikaan suuren urheiluinnostuksen erityisesti maaseudulla ja vihdoin urheilun erikoislehdelle oli selvä ”markkinarako”. Levikki ylitti 5000 kappaleen rajan ja lehti sai taloutensa tasapainoon. Toivo Aro tuli päätoimittajaksi 1916.

Nousu päättyi kansalaissotaan

Urheilulehden ensimmäinen kunnollinen nousukausi Tukholman olympiakisojen jälkeen katkesi kansalaissodan melkeisiin 1918. Monivuotinen toimitussihteeri ja taloudenhoitaja Juho Halme sai surmansa sodassa. Sekavissa oloissa lehti oli neljä kuukautta ilmestymättä ja olojen vähitellen rauhoittuessa syksyllä 1918 ihmisillä oli muutakin tekemistä kuin lukea ja tilata urheilulehteä. Lehden tekeminen Toivo Aron ja toimitussihteeriksi tulleen Juho Halmeen nuoremman veljen Yrjö ”Uppercut” Halmeen voimin oli mahdotonta, koska Urheilijain Kustannus Oy:n rahavarat eivät riittäneet edes seuraavan lehden painatuskustannuksiin.

Loppuvuodesta 1918 lehden otti kustannettavakseen Kustannusosakeyhtiö Otava, joka oli ottanut haltuunsa Urheilijain Kustannus Oy:n. Päätoimittajaksi tuli muitten toimiansa ohella maisteri Lauri Pihkala, toimitussihteerinä jatkoi Yrjö Halme. He keräsivät avukseen runsaan joukon uusia ja vanhoja avustajia. Taloutta ei saatu silti tasapainoon, sillä levikki oli 1921 vain 3900. Otavakaan ei halunnut omistaa tappiota tuottavaa julkaisua ja vuonna 1922 *Suomen Urheilulehti* sai taas uuden isännän.

Suomen Voimistelu- ja Urheiluliitto oli miettinyt 1910-luvun alusta lähtien oman julkaisun perustamista, mutta suunnitelmat olivat jääneet pöydälle. SVUL oli ollut yhteistyössä Suomen Urheilulehden kanssa 1912–1914, mutta henkilöerimielisyydet ja keskusliiton kyvyttömyys taloudelliseen tukeen olivat johtaneet lehden ja keskusliiton välirikoon. Vuonna 1922 SVUL hankki Suomen Urheilulehden omistukseensa ja sai siitä itselleen äänenkannattajan. Lehti oli SVUL:n omistuksessa vuoteen 1931 ja näinä vuosina lehden kehitys kääntyi taas nousuun.

Suomalaisten urheilijoiden huikea menestys 1920-luvun olympiakisoissa oli tietysti yksi syy urheilun erikoislehden menestykselle, mutta ansionsa on myös sillä, että lehden palvelukseen saatiin 1920-luvulla maan parhaat urheilukirjoittajat. Lauri Pihkala oli päätoimittajana vuoteen 1925 ja hänen aikanaan lehden palvelukseen tulivat toimittajiksi ja toimitussihteeriksi Sulo ”Simeoni” Kolkka ja Martti ”Juhani Juhani” Jukola. Heistä molemmista tuli seuraavina vuosikymmeninä suomalaisen urheilujournalismin legendoja.

Maan parhaat urheilukirjoittajat

Toimituskuntaan tulivat 1920-luvulla myös Einari ”Eima” Mannelin (Mannerla), Harri ”Hammas” Ekqvist (Eljanko), Matti ”MatHeus” Aro ja Tauno ”Maileri” Tattari. Lehden avustajina olivat samalla vuosikymmenellä mm. Urho ”Känä” Kekkonen, Akseli ”Kela” Kaskela, Eino ”M-o-n-i” Soinio, Reino ”Palle” Palmroth ja maamme tunnetuin urheilupiirtäjä Arvo ”Tiikeri” Tigerstedt. Nimimerkkien käyttö oli yleistä urheilulehdistössä 1960-luvulle asti. Päätoimittajina olivat 1926–1927 SVUL:n urheiluosaston puheenjohtaja, voimistelunopet-

taja Väinö Teivaala ja 1927–1930 SVUL:n toimistopäällikkö Lauri Santala.

Päätoimittaja Pihkala muutti *Suomen Urheilulehden* aikakauslehden koosta 1923 sanomalehden kokoon. Lehti alkoi ilmestyä maanantaisin ja satsata aikaisempaa enemmän kilpailuselostuksiin ja tulospalveluun. Päivälehdet eivät vielä 1920-luvullakaan kirjoittaneet paljon urheilusta, joten innokas urheiluväki tilasi *Urheilulehteä* erityisesti tuloslehtenä. Vasta sotien jälkeen 1950-luvulla *Urheilulehti* alkoi menettää merkitystään tulostiedottajana.

Lehti alkoi ilmestyä kaksi kertaa viikossa 1927 ja peräti kolme kertaa viikossa vuosina 1929–1930. Levikki ylitti Pariisin olympiavuonna 1924 jo 10 000:n rajan ja nousi 1920-luvun lopussa 25 000:een. Tulot kasvoivat, mutta samalla myös menot. Taloudellinen tulos oli 1920-luvun lopussa miinusmerkkinen ja SVUL kyllästyi tappioiden maksamiseen. Lehden otti vuonna 1931 kustannettavakseen Suomen Urheilulehti Oy, jonka edustajia olivat päätoimittajaksi tullut Martti Jukola, toimitussihteeri Harri Ekqvist ja lehden taloudenhoitaja Heino Pohjola. Yhtiön pääomistaja oli sanomalehti *Uusi Suomi*.

Martti Jukola uudisti lehden ulkoasua ja sisältöä. SVUL:n omistuksessa lehti oli ollut ainakin moraalisesti sidottu keskusjärjestön ja sen lajijaostojen kannattamiseen, mutta itsenäisenä yhtiönä se voi vapaammin arvostella myös urheilujärjestöjä ja -johtajia. Jukola, Ekqvist (vuodesta 1934 Eljanko) ja muut kirjoittajat ottivatkin 1930-luvulla reippaasti kantaa pakinapalstoillaan. Lehden levikki nousi Berliinin olympiavuonna 1936 yli 30 000:n. Aatteellisena julistajana ja urheiluharrastuksen levittäjänä *Suomen Urheilulehti* oli 1930-luvulla yhtä merkittävä kuin Wilskmanin lehti vuosisadan alussa.

Filosofian tohtori Martti Jukola oli entinen olympiaurheilija ja suomalaisen urheilun sanankäytön tunnetuimpia taitureita. Hän määritteli päätoimittajaksi tullessaan lehden linjan: ”*Urheilulehti* arvostelee oman harkintansa mukaan kaikkea urheilutoimintaa. Sen johtavia periaatteita ovat: 1. koko maan etu, 2. urheiluharrastuksen syventäminen ja 3. urheilumme kansainvälinen edustusvoima. Mitään bulevardisensatiota emme kuitenkaan tule etsimään emmekä sellaisilla halventamaan urheiluumme yleisön silmissä, mutta milloin suora sana

on paikallaan, se lausutaan.” Jukola siirtyi *Urheilulehdestä* liike-elämän palvelukseen 1936 ja teki sen jälkeen urauurtavaa työtä radion urheiluselostajana ja urheilukirjailijana.

Jukolan jälkeen päätoimittajana oli 1936–1940 Hugo ”Jehu” Valpas ja 1940–1942 Jori ”Isku” Ilanko. Molemmat olivat tunnettuja urheilutoimittajia ja -johtajia. Lehden kehitys kääntyi 1930-luvun puolivälissä taas laskuun, kun ne erikoisliitot, jotka olivat ottaneet julkaisun viralliseksi äänenkannattajakseen, irtautuivat siitä.

Palloliitto pelasti sodan vaikeuksista

Sotavuosina lehti joutui jälleen taloudellisiin vaikeuksiin. Urheilutoiminta lamaantui ja lehden toimittajat ja avustajat joutuivat asepalvelukseen. Lehden pelasti Suomen Palloliitto, joka tarvitsi oman äänenkannattajan. Palloliitto osti 1942 Urheilulehden. Päätoimittajaksi tuli Harri Eljanko, joka on tehnyt kaikkein pisimmän työrupeaman lehden palveluksessa: toimittajana ja toimitussihteerinä 1929–1938, päätoimittajana 1942–1950, toimittajana ja levikkipäällikkönä 1951–1965 ja vielä senkin jälkeen lehden avustajana 1990-luvun alkuun asti.

Palloliiton lehtenä *Urheilulehden* sisältö painottui omistajan toivomuksesta kesällä jalkapalloon ja talvella jääpalloon. Muitakin lajeja tietysti seurattiin, mutta sotavuosina ja vielä sotien jälkeenkin sivumäärä oli pieni, levikki pysyi alhaisena ja lehti tuotti tappiota. Sotien jälkeen 1940-luvun lopulla Palloliitto halusi päästä eroon tappiollisesta lehdestä.

SVUL oli aikoinaan *Suomen Urheilulehden* myytyään perustanut 1932 oman lehden, jonka nimi oli ensin *Voimistelu ja urheilu* ja vuodesta 1936 *Urheilu*. SVUL päätti vuonna 1950 ostaa *Suomen Urheilulehden* ja yhdistää siihen oman lehensä. Uudeksi päätoimittajaksi tuli Urheilun päätoimittaja Paul ”Turnari” Sirmeikkö. Hän toimi *Suomen Urheilulehden* päätoimittajana 1951–1966, erikoistoimittajana eläkkeelle siirtymiseensä 1975 asti ja senkin jälkeen vielä lehden avustajana.

Suomen Urheilulehti oli SVUL:n omistuksessa toistamiseen ja sillä kertaan yli 40 vuotta. Sotavuosina ilmestyminen oli vähennetty kertaan viikossa, mutta vuodesta 1951 palattiin kahteen viikottaiseen numeroon. SVUL nimitti vuosittain leh-

delle johtokunnan, johon kuului keskusjärjestön ja sen jäsenliittojen johtomiehiä. Lehden levikki oli 1940-luvulla pudonnut alle 10000:n, mutta vuonna 1951 se oli jälleen 17000 ja Helsingin olympiakisojen aikana 1952 peräti 25000. Olympiakisojen aikana lehti ilmestyi joka päivä.

Päätoimittaja Sirmeikkö kehitti *Suomen Urheilulehteä* paitsi SVUL:n järjestölehtenä myös yleisenä urheilun aikakauslehtenä. Lehti on 1950-luvulta lähtien joutunut taistelemaan olemassaolostaan. Päivälehdet alkoivat 1950-luvulla lisätä urheilusivujensa määrää ja aikakauslehdistö alkoi 1960-luvulla kiinnostua aikaisempaa enemmän urheilusta ja urheilijoista. Television urheiluohjelmien tulo joka kotiin 1960-luvulla kavensi myös *Urheilulehden* toimintasektoria. Urheilun erikoislehti on joutunut etsimään linjaansa jatkuvasti kiristyneessä kilpailussa.

Lehden toimituksessa työskenteli 1950- ja 1960-luvuilla suuri määrä urheilutoimittajia, jotka myöhemmin muissa tiedotusvälineissä ja tehtävissä ovat tulleet tunnetuiksi urheiluvälle: Pauli "Taape" Swanljung, Mauri "Morioo" Lintera, Björn-Johan "Tähystäjä" Weckman, Lasse "Petteri" Laakso, Tauno "Werner" Jorasmaa, Pentti "Pesa" Vuorio, Juhani "Jume" Melart, Jussi Suomalainen, Pertti "Pemu" Mustonen, Kaarlo "Martti Martinpoika" Heiskanen, Risto "Rippe" Taimi jne. *Urheilulehti* on vuosikymmenien ajan ollut hyvä koulu-tuspaikka nuorille urheilutoimittajille.

Suomen Urheilulehden taloudelliset vaikeudet johtivat 1966 siihen, että ilmestymiskerrat päätettiin vähentää yhteen kertaan viikossa. Lehden päätoimittajaksi nimitettiin oman toimensa ohella SVUL:n pääsihteeri Aaro "Mr. A." Laine, joka oli aikaisemmin toiminut *Helsingin Sanomien* urheilupäällikkönä. Hänen jälkeensä päätoimittajana oli 1971–1973 Risto Taimi, joka siirtyi *Urheilulehdestä* Työväen Urheiluseurojen Keskusliiton (TUK) tiedottajaksi ja myöhemmin *Turun Sanomien* urheilupäälliköksi.

Lisää vaikeuksia 1970-luvulla

Suomen Urheilulehden vaikeudet lisääntyivät 1970-luvulla. Levikki putosi heikoimmillaan 15000:n tienoille. Kustantajana ollut SVUL ja lehden toimitus yrittivät monenlaisin kei-

noin pitää lehden talouden kurissa, mutta melkein joka vuonna lehti tuotti tappiota. Onneksi SVUL:n liittovaltuusto siunasi aina tappioiden maksamisen SVUL:n rahoista. Eri aiheiden teemanumerot, kansainvälisten tapahtumien erikoisnumerot, SVUL:n jäsenliittojen liitteet ja vaihtosivut yrittivät paikata laskevaa levikkiä, mutta turhaan. Levikin kehitystä hidastivat myös samoista tilaajista kilpailleet useiden SVUL:n lajiliittojen omat lehdet. Pieni levikki hankaloitti myös ilmoitustilan myyntiä.

Urheilulehti halusi 1970-luvulta lähtien olla korkeatasoinen urheilun aikakauslehti. Käytettävissä olleiden resurssien rajallisuus pudotti kuitenkin tabloid-kokoisen lehden sivumääräksi viikottain 16, kun 1960-luvulla sentään oli tehty 20–24-sivuista lehteä. SVUL:n äänenkannattajana lehden oli pakko julkaista melkoisesti urheilun järjestöasiaa, mikä ei levikkityön kannalta ollut eduksi. Vuonna 1974 tehdyn lukijatutkimuksen jälkeen lehti alkoi jättää tulossivunsa vähemmälle, sillä päivälehdet olivat tulospalvelussa viikkolehteä edellä.

Levikki oli 1970-luvun loppupuolella noin 20 000. SVUL:n 80-vuotisjuhlavuonna 1980 yhteistyö Osuuspankkijärjestön kanssa nosti vuodeksi levikin yli 40 000 kappaleen, mutta siten palattiin taas arkeen.

SVUL:n liittovaltuusto määritteli 1980 *Suomen Urheilulehden* linjan: ”Urheilulehti toimii urheilun korkeatasoisena aikakauslehtenä SVUL:n äänenkannattajana ja toteuttaa SVUL:n toiminta-ajatusta. Lehti toteuttaa myös keskusliiton avainalueiden määrittelemiä tehtäviä.”

Taloudellisesti kireät ajat vaikuttivat myös siihen, että lehden päätoimittajat ja toimittajat vaihtuivat lyhyin väliajoin. Päätoimittajina olivat 1973–1975 Risto Forss, 1975–1976 oman toimensa ohella SVUL:n tiedotuspäällikkö Pentti Kurunmäki, 1976–1980 Jouni Vilermo ja 1980–1981 Antti O. Arponen. Toimittajien määrä oli vähimmillään kaksi ja lehden sisällössä jouduttiin hyvin paljon turvautumaan ulkopuolisiin avustajiin.

SVUL yritti 1970-luvulla useaan kertaan myydä *Suomen Urheilulehteä* kaupallisille kustantajille, lähinnä aikakauslehtiä kustantaville yhtiöille. Ne tekivät kustannuslaskelmia ja harkitsivat asiaa, mutta kauppvoja ei syntynyt. SVUL:n ja lehden oli 1980-luvulla yritettävä edelleen tulla toimeen omil-

laan. SVUL:n äänenkannattajana toimiminen koettiin enemmän rasitteeksi kuin hyödyksi, mutta mikään kaupallinen kustantaja ei uskaltanut lähteä urheilun yleislehden julkaisijaksi.

Teronen nosti levikkiennätykseen

Päätoimittajaksi 1981 tullut Arto Teronen sai aikaan sen, että SVUL:n ote lehdestä höltyi. Toimitus sai aikaisempaa itsenäisemmin päättää taloudestaan ja toimistaan. Lehteen saatiin lisää sivuja, uusia palstoja ja värisivuja. Toimitus alkoi selkeästi keskittyä tausta- ja ennakkojuttuihin. Lehden sisältö tuli journalistisesti paremmaksi ja kriittisemmäksi. ”Vain kuolleet kalat uivat virran mukana”, otsikoi päätoimittaja Teronen pääkirjoituksensa lehden 90-vuotisjuhlanumerossa 1988.

Lukijatutkimuksista otettiin tietoa ja hyötyä lehden kehittämiseen ja samanaikaisesti levikkipäällikkö Kauko Saarela sai mahdollisuuden nykyaikaiseen levikkikampanjointiin. Vielä 1970-luvun alussa lehden levikkityö perustui 350 asiamiehen varaan, asiamiehet olivat eri puolilla maata asuneita urheilun järjestöyöntekijöitä. Seuraavalla vuosikymmenellä keskityttiin puhelinmyyntiin. Hyvä levikkityö ja lehden kehittyminen johtivat siihen, että vuonna 1989 lehden levikki ennätyskellisesti lähenteli jo 50 000:n rajaa. Toimituksessa työskenteli päätoimittajan lisäksi neljä vakinaista toimittajaa.

Levikkityö oli kuitenkin kallista ja levikin nousu perustui paljon lyhyisiin muutaman kuukauden tilauksiin. Varsinaisten vuositilaajien määrä ei noussut läheskään samaan tahtiin ja komeista luvuista huolimatta lehti tuotti 1980-luvulla edelleen useana vuonna tappiota, jonka kustantajana ollut SVUL maksoi.

SVUL joutui 1990-luvulle tullessa taloudellisiin vaikeuksiin. Sen oli pakko saneerata toimintaansa. *Suomen Urheilulehden* julkaisuoikeudet siirtyivät 1991 Lehtisepät Oy:lle, jonka kirjapainossa lehteä oli painettu 1970-luvun alkupuolelta lähtien. SVUL oli halukas pääsemaan lehdestä kokonaan eroon ja neuvotteli useiden kustannusyhtiöiden kanssa, mutta ilman tulosta. Lopulta SVUL joutui lopettamaan toimintansa ja samalla lehti siirtyi kokonaan Lehtiseppien omistukseen.

Arto Teronen siirtyi 1993 Yleisradion urheilutoimituksen

päälliköksi ja *Suomen Urheilulehden* päätoimittajaksi nimitettiin toimituspäällikkönä edelliset vuodet toiminut Lauri Karpinen. Hän oli tullut lehden toimittajaksi jo vuonna 1975.

Lehti on 1990-luvulla tuottanut jopa voittoa, vaikka levikki onkin pudonnut ennätysvuosista reilusti alaspäin 1980-luvun alkupuolen tasolle. Talous on saatu kuntoon 'normalisoidulla' levikillä perustumaan vuositilauksiin ja tehostamalla ilmoitushankintaa. Kustantajana oleva Lehtisepät on siirtynyt Savon Sanomat Oy:n omistukseen. Muutos urheilujärjestö SVUL:n lehdestä selkeästi kaupalliseksi kustanteeksi on muuttanut lehden tavoitteita, joita se pyrkii täyttämään vuonna 1998 päästessään ensimmäisenä suomalaisena urheilujulkaisun 100 vuoden ikään.

Lähteet

- Arponen, Antti O., Amatööreistä ammattilaisiksi. Urheilutoimittajain Liitto 1931-1991. Lappeenranta 1991.
- Arponen, Antti O., "Suomen Urheilulehti". Teoksessa Suomen urheilu, SVUL 1900-1980. Hanko 1981.
- Arponen, Antti O., Suomen Urheilulehden yhdeksän vuosikymmentä ovat olleet värikästä aikaa. Suomen Urheilulehden juhlanumero 1898-1988.
- Eljanko, Harri, "50 vuotta urheilun parissa". Suomen Urheilulehti 18/1948.
- Halila, Aimo & Sirmeikkö, Paul, Suomen Voimistelu- ja Urheiluliitto SVUL 1900-1960. Vammala 1960.
- Kurikka, Jussi, Suomen urheilulehdistö 1881-1958. Miscellanea Bibliographica VIII. HYK julkaisuja 29. Helsinki 1962.
- Perko, Touko, "Suomalainen urheilulehdistö". Teoksessa Suomen lehdistön historia 9. Erikoisaikakauslehdet. Jyväskylä 1991.
- Seppälä, Raimo, Tahko. Keuruu 1982.
- Suomela, Klaus U., Ivar Wilskman, Suomen urheilun isä. Suomen urheiluakatemian julkaisusarja 1. Helsinki 1954.
- Päätoimittaja Lauri Karppisen haastattelu 1.8.1997 ja kirjoittajan muistiinpanot ja muistikuvat vuosilta 1974-1981, jolloin kirjoittaja toimi Suomen Urheilulehden johtokunnan sihteerinä, toimitusneuvoston puheenjohtajana ja päätoimittajana.